

קליפות כותנה בתערובת ליונקים

השפעת תוספת תאית ממקור קליפות כותנה על צריכת מזון וגדילה בבני בקר גומעים

עבודת גמר בהדרכת אהרון בן־אשר, המחלקה לבקר, ש.ה.מ.

אביגיל חביב, בית קשת

הערת המדריך: משקים בעלי מרכז מזון ועגלות מערבולות נוהגים לרכוש תערובת התחל במיוחד עבור היונקים. בניסוי זה, שהיווה עבודת גמר של תלמידה, נוכחנו שגם עבור היונקים ניתן להכין תערובת בעזרת העגלה המערבלת ולחסוך בכך הוצאה מיותרת. אהרון בן־אשר

(6.0–6.5) מאפשרת ריכוז אוכלוסיה גבוה יותר של חידקים ומיקרוראורגניזמים, החשובים לפרוק אבות המזון במנה. ניסוי דומה נערך בקיבוץ בית קשת בשנת 1977, ובו השתתפו 14 עגלות. הן חולקו ל־2 קבוצות והוחזקו בכלובי טפחות־על במשך 46 יום. הגמעתן במשך הניסוי מובאת בטבלה 1. טבלה 2 מפרטת את הרכב התערובות.

טבלה 1. הגמעת 14 העגלות בניסוי

הגמעה	ימים
1.5 ליטר קולוסטרום × 3 פעמים	3–10
2 ליטר קולוסטרום + ליטר מים; או 3 ליטר חלב	4–7
2.5 ליטר × 200 גרם חלבית	8–14
3 ליטר × 200 גרם חלבית	15–35
2.5 ליטר × 200 גרם חלבית	36–46

התערובות הוגשו לעגלות החל מהיום החמישי ובאותו יום הן נשקלו. כמו כן נשקלו כעבור שבועים, ארבעה שבועות, ובתום הניסוי.

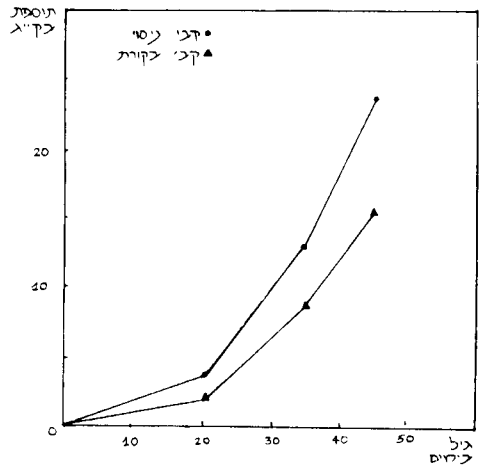
בשנים האחרונות מתלבטים מגדלי בקר בבעית החזקת בני הבקר בצורה שתאפשר הגשת מזון גס בצורה שתמנע לכלוך כלובים והצטברות זבל. ניסו כמה אפשרויות, אחת על ידי תלמידה במעברות – הגשת ריקי אספסת, שלא נאכלו ברצון. במכון וולקני נערך ניסוי של הגשת כופתיות אספסת בתוך התערובת, בהשוואה לקבוצה שקיבלה מזון גס בצורת שחת קצוצה. גם בקבוצה זו נאכלה התערובת בלבד. המסקנות היו, כי צריכת המזון הגס מעטה בתקופת ההגמעה, ולא הושג יתרון משמעותי בקבוצות להן הוגש מזון גס בצורת כופתיות או שחת מקוצצת.

בארה"ב נוסתה תוספת קליפות כותנה לתערובת, כאשר נראתה השפעה על צריכת המזון כבר בשבועות הראשונים לחיי הוולד. המטרה העיקרית הינה לזרז את הגדילה ולפתח בגיל מוקדם את הקיבה, וכן את הפרשת הרוק והעלאה הגרה, פעולות הגורמות להעלאת החומציות בקיבה. החומציות הגבוהה

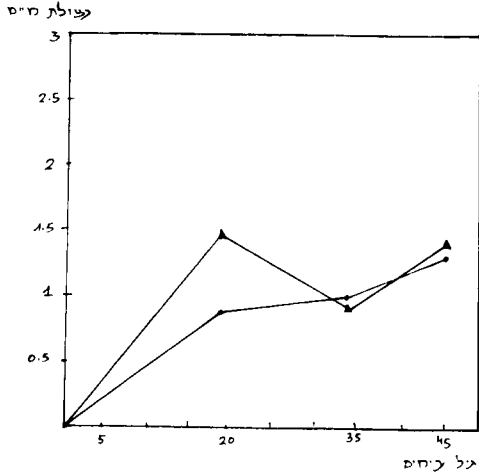
טבלה 2. הרכב התערובות בניסוי

קבוצה א' (ניסוי)	קבוצה ב' (היקש)	סוג המזון בתערובות ב-%
20	30	שעורה
32	42	תירס
28	26	סויה
1	1	ד.ס.פ.
1	1	מלח
3	—	שמן
15	—	קליפות כותנה

ציור 1. תוספת משקל בבני הבקר במשך הניסוי

ציור 2. ניצולת המזון המרוכז של בני הבקר מגיל 5 עד 46 יום

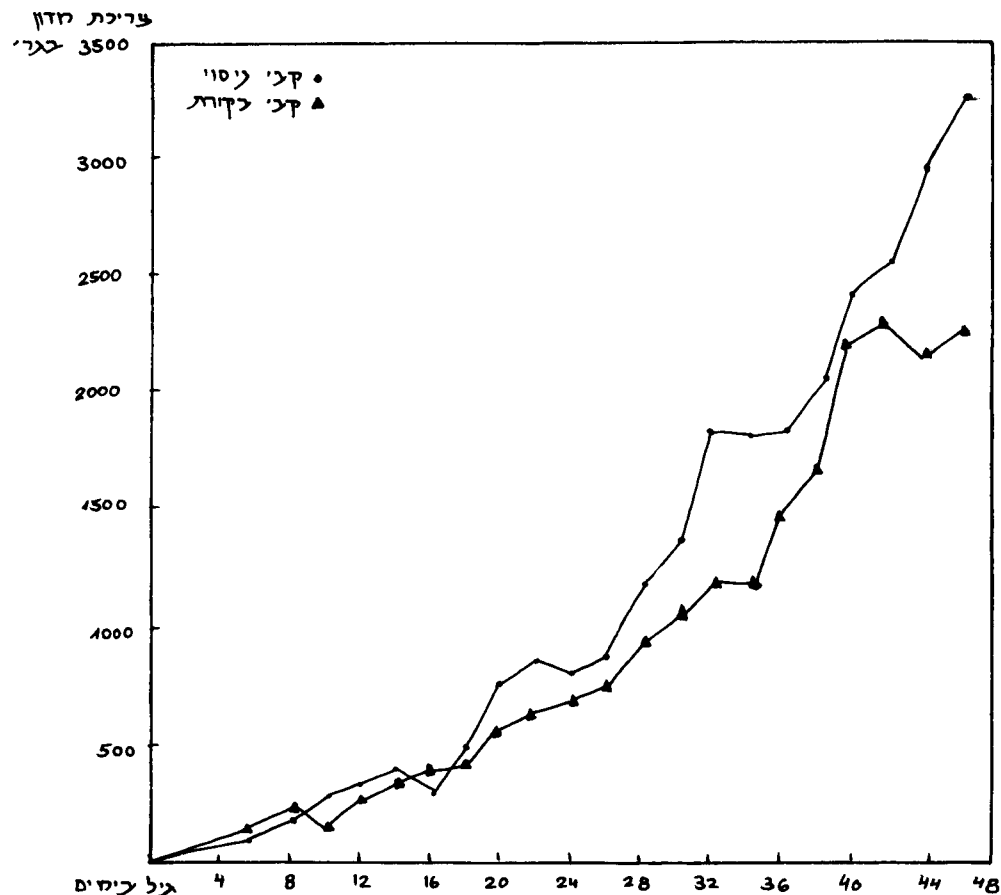
לפי בדיקת התערובות שנעשתה במילובר ניכר שוני עיקרי באחוז התאית, שהיה גבוה יותר בתערובת א' - הניסוי - בגלל תוספת קליפות הכותנה.

בציורים 1-3 נראית בברור השפעת תוספת קליפות הכותנה על עליה במשקל וצריכת המזון בקבוצת הניסוי.

תערובת יונקים עם קליפות כותנה בדיר בית קשת

ציור 3. צריכת המזון של בני הבקר מגיל 5 עד 46 יום

אכילה מוגברת

טובה יותר בקבוצת הניסוי במשך כל התקופה. בימים הראשונים נאכלה יותר תערובת על ידי קבוצת הביקורת, אך לאחר 6 ימים גדלה הצריכה בקבוצת הניסוי.

מתוצאות ניסוי זה ונסיגות אחרים בחו"ל ניתן לראות שהוספת מזון גס עשיר בתאית, בצורת קליפות הכותנה לתערובת, מעלה את צריכת המזון ומזרזת את הגדילה ותוספת המשקל.

לאחר הניסוי יושמה השיטה ברפת בית קשת.

לפי הנתונים שנרשמו במהלך העבודה, נראית צריכת מזון גדולה יותר בקבוצת הניסוי – 27.3 ק"ג, לעומת 21.1 ק"ג בקבוצת הביקורת, שהם 77% מצריכת קבוצת הניסוי (ציור 3).

בני הבקר בקבוצת הניסוי הוסיפו במשך 42 יום 22.1 ק"ג, תוספת 690 גרם ליום, לעומת 17.7 ק"ג, תוספת 451 גרם ליום בביקורת.

ניצולת המזון היתה טובה ברוב תקופת הניסוי אצל קבוצת הניסוי, וניצולת תחליף החלב היתה

רפתן!

אם לא הוחזרו אליך מהמחשב בעוד מועד הטפסים המודפסים לפי קבוצות הפרות, אנא מלא ביד את הטפסים הריקים שברשותך.